

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deak Ferenoz-utca 20,
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ția.
Mulțumite publice și Loc de
schia costă fiecare ștr 20 ml.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 14

Confirmarea alegerii de episcop dela Caransebeș.

aj. Sa, la propunerea ministrului de
a binevoit să confirme alegerea de
op dela Caransebeș. Protosincelul Mi-
E. Cristea, ales la 5 Decembrie n.
a fost întărit în scaunul de episcop
Caransebeșului.

confirmarea aceasta o așteptam de mai
e zile. Din Viena ni-se scrisese ieri:
n cercurile bine informate se afirmă că
Sa, la propunerea ministrului de culte,
nfirmat alegerea P. Cuv. Sale a pro-
celului Miron E. Cristea în scaunul
iscop al diecezei Caransebeșului. Au-
ful regal despre această confirmare
publica în »Monitorul Oficial« în cel
scurt timp.

astăzi seara corespondența din Bu-
sta ni-a telegrafiat că autograful despre
narea alegerii a sosit la Budapesta.
elas timp am primit și un telegram
așezat în care se afirmă că în-
alegerii e fapt împlinit.

e bucurăm din inimă că după framân-
ndelungate văduvita episcopie a Ca-
beșului și-a găsit un mire vrednic,
oului cap al diecezei îi dorim viață
ca să poată munci spre binele ne-
și al bisericii sale.
tru mulți ani!

Politica în justiție.

Săptămânile din urmă, presa românească
din Ungaria a avut câteva clipe de bucu-
rie: la ordinul noului ministru de justiție
procuratura a casat mai multe procese de
presă pornite împotriva ziarelor românești.
In acelaș timp s'a pus și în vederea întem-
nițaiilor noastre o amnestiare generală.

Intervenția ministrului de justiție ne-a
adus câteva clipe de bucurie, fiindcă a
curmat o serie de vexațiuni jignitoare și a
pus capăt unor prigoniri neîndrituite. Inre-
gistrând casarea proceselor pornite împo-
triva ziarului nostru ne-am exprimat de pe
atunci bucuria asupra acestei măsuri, decla-
rând însă în acelaș timp că nu ne putem
mulțumi cu această intervenție aproape în-
tâmplătoare.

Casarea proceselor de presă, la interven-
ția ministrului de justiție, e numai o ga-
ranție personală de valoare foarte discuta-
bilă.

Ministrul de Justiție s'a adresat numai
»procuratorilor mei«, cum îi a numit fostul
ministru de justiție Polonyi, și acești pro-
curori s'au executat și la un simțiu semn
al stăpânului lor s'au convins că cea ce
supt guvernul coaliției era agitație, astăzi nu
mai e agitație.

Garanțiile personale cum e și intervenția
recentă, în favorul presei noastre, a dlui
ministru de justiție, sânt numai o dovadă
că politica a avut rol mare în justiția țării;

și dacă liberalismul ministrului de justiție
se va mărgini numai la casarea acestor pro-
cese și nu va căuta să le facă cu nepu-
tință sau măcar să le îngreuneze prin o
modificare radicală a articolelor despre »agi-
tațiile împotriva naționalităților« — va fi și
o dovadă că politica va avea în justiție
și pe viitor un rol mare.

Ce-i drept, procurorii sânt poate mai vi-
novați supt acest raport decât înșiși mini-
ștrii. Șefii ministerului de justiție au dat
numai ordine pentru începerea proceselor
de presă, — truda însă de a obține con-
damnarea acuzaților a fost exclusiv a pro-
curorilor. Și pentru a obține această con-
damnare, procurorii au făcut înaintea curții-
lor cu jurați politică militantă.

In rechizitoriile lor se adresau »juraților
maghiari« și apeiau la »patriotismul ma-
ghiar«, prezintănd pe acuzați drept ceace
nu erau: nu pretinși dușmani ai statului, ci
dușmani personali ai pașnicilor cetățeni cari
ședeau în băncile juraților. Procurorii ape-
lau la »patriotismul juraților« și făcând voia
lor pentru condamnarea unui adversar po-
litic, cum spre pildă soliciți votul alegato-
rilor pentru sau contra unui candidat. Și
între astfel de împrejurări condamnarea ce-
lor cari ajungeau înaintea curții cu jurați
era certă. Actul de acuză era în cele mai
multe cazuri și un act de condamnare.

Procedul procurorilor n'a rămas fără a
găsi imitatori. A început să se înrădăcineze
în marea obște convingerea că nota pa-

Copilul.

Vasile avuse noroc de șase copii zdră-
și deștepți, ascultători și luți, dar mai la
fi bătu Dumnezeu c'o fată — muta morii.
copiii i se așezară în gospodăria nouă, nu-
copilul de-a șaptelea, fata cea tălă'ale îi sta
pe cap și lui și bătrânel, și n'o mai puteau
a. Umblat-au ei și la babe vrăjitoare, dat-au
hili pela câte șapte biserici deodată, dar în-
fata lor tot nemăritată rămănea. Și cres-
Vironica mare cât un bărbătoiu, și tot așa
ne închelmată, și se purta prin casă și prin
sommoroasă, ca și când i-ar sta veclnic pe
orbul gânilor. Când se apleca după vr'un
— gema, când ducea o doniță cu apă se
tare în partea opusă, ca și când ar vrea
răstoarne domol, cu grije, să nu-și sfarme
a. Când vorbea Vironica slobozea un glas
ca dintr'o bute, când cerca, rar de tot, se
părea întâiu că scârțâe cumpăna fântânii,
că sbârâne din arpile fine, nevăzute o sută
ndari groși.

it-a Dumnezeu să vezi o haină curată pe
chiar Dumineca schimbările curate nu-i stă-
așa decât până făcea câțiva pași. S'ar fi pă-
în jurul ei plutește un aer îngreuiat de fu-
re, de smoolă, așa de Ingrabă i-se terfelea
trată.

oamne tu fată« îi zicea măs*, bătrână și
tă, »cum de nu te ferești de gozuri. Ia pri-
ji hainele!»

Vironica nu le privea, nu i răspundea, ci
la câteva noduri, și și vedea de treburi.
ecă vine vorba așa. Dar treburi nu prea

făcea, o doniță de apă, își punea mâinile în șol-
duri, ș'atât. La biserică o duceau în silă părinții,
Iar de joc și flăcăi, fugea ca de foc.

»Doamne, măi moșnege«, zicea bătrâna, oare
cu cine să samene fata asta? Ai crede că i curat
mama pădurile.

»Tu vei ști cu cine samănă, spunea moșneagul.
Eu unul mă lapăd de ea.

— Auzi-l, auzi-l, păgân de om. Ptil! bată-te
pustia de bătrân! Doar nu i gândi...?

— Ce să gândesc? Eu nu gândesc nimic.
Dar mă uit la fata asta și-mi vine să intru în pă-
mânt de rușine.

In viața lor lungă, plină de zbuclumare, sin-
gurele vorbe rele ce și le spuneau, singurele ne-
mulțămiri, erau pentru fata asta mutălaie, Vi-
ronica.

— »Bătar de-am putea-o mărita!« Zicea bār-
batul.

— E trecută de douăzeci și cinci, la asta să
nu mai gândești tu« spunea femeia amărită.

— »Ba mă gândesc. Ii las casa asta de platră,
Ii las moșie, Ii dau două părechii de bol. Nu ști
tu vorba ceea:

Sărăcile sutele,
Că mărită slutele.

Și când a fost să împlinească Vironica anul al
douăzeci și cincilea, într'o toamnă se adevărise
vorbele moșneagului. Un fecior mai tomnatic
din sat, sărac cumu i degetul, peți pe Vironica.

Fata rîse prosteste, când Ii auzi pe fecior vor-
bindu i de dragoste, rîse și fugi în curte, și rîse
aci mai departe de răsuna ograda.

Mă-sa leși după ea.

— Nebuno ce ești, hai în casă, și tacl odată
că ai să dai de dracu.

Dar fata nu se putu opri pentru toată lumea
asta. Fugi în grădină, și rîse aci mai departe.

In casă se făcu repede Invoirea între socri și
ginere. Cât ce s'or face vestirile, se cunună. Pos-
tul Crăiunului să-i apuce bărbat și muiere.

Flăcăul celui tomnatic i-a fost peste puțință
să vorbească două vorbe cu fata înainte de cu-
nunie. De câte ori cerca să se apropie de ea, fu-
gea tăpălăgoasă, rîzând ca o nebună.

Îndată după cununie, în cursul postului de
Crăciun, cei doi bătrâni se sfîșeră Iin, unul după
altul, adormiră ușurați, scăpând de cea mai grea
povară a vieții lor, de Vironica.

Acum tălă'ala rămase stăpână în casă. Și bār-
batul său oricât era de trecut cu vrăsta, oricât
de Iacom după pămîntul și vitele rămase dela
socri, la trei săptămâni după moartea socrilor
merse la popa să ceară despărțania. Nu mai era
de trăit cu Vironica.

— Tu ai știut că i mutălaie și nu prea harnică,
de ce-ai luat-o? Ii zise popa.

— Credeam că se va mai schimba după cununie
zise bărbatul. Dar văd eu că nu se schimbă. Pār-
rinte, ori la noi în casă, ori în grajd. Ori rufele
noastre, ori ale unui cerșitor. Ori mîncarea no-
astră, ori lătura porcilor. Tot atât. Așa nu se
poate duce o viață întregă». Și începu să bla-
steme jugărele de pămînt și boii și casa de
platră.

Fu chemată și nevasta Vironica. Veni cu părul
nepleptenat, desculță, murdară, lălaie. Dar la toate
vorbele de îndemn spre îndreptare a popii, ea
rîse. Un singur cuvânt nu scoase din gură. Părea

triotică, une-ori, poate să înlocuiască un argument și cei ce erau în lipsă de argumente au profitat de această notă — până și în procese de caracter particular.

O ilustrație a celor zise aici e cazul ce ni-se comunică dela Gurahonț. Banca ungurească din această comună românească »Gurahoncz Takarékpénztár«, în fruntea căreia stă candidatul guvernamental al cercului electoral Iosășel, adresează judecătoriei o petiție în care cere ca toate procesele și petițiile acestei bănci să fie rezolvite de urgență, înaintea tuturor altor procese și petiții. Dacă banca s'ar fi mărginit numai la atâta, nimeni n'ar fi avut dreptul să ridice pentru aceasta vre-o învinuire împotriva băncii. Conducătorii băncii, voind să sprijinească rugămintea lor cu argumente, au ales însă argumentul politic, spunând că »această bancă ungurească reprezintă interesele ungarimii în acest ținut expus și că rezolvirea urgentă a chestiilor băncii, între relațiile politice actuale, e de-un deosebit interes național«.

Banca din Gurahonț, adresându-se judecătoriei, n'a căutat dreptate, — lucru îngăduit, ci a voit să obțină un favor — lucru ce nu se poate îngădui, fără ca să nu se clatine în temeliiile ei întreaga noastră viață de stat.

Nu știm ce răspuns va da judecătoria la această petiție. Nici nu e de mare însemnătate. Mult mai de însemnătate e momentul că astfel de rugăminți peste tot se pot adresa unei judecătoriai, că despre o judecătorie poți să presupui că e în stare să se facă unaltă politică în luptele dintre partide.

Campania electorală abia a început. Nici nu se știe încă cu siguranță când vor avea loc noile alegeri, și s'au și pornit încercările de intimidare și înfruire a alegătorilor români — sperăm, fără succes.

Cazul dela Gurahonț l-am adus la cunoștință comitetului de avocați români care a fost ales pentru apărarea alegerilor — pentruca să facă pașii necesari.

Turneul dlui Goga în cercul Chișineului. *Duminea viitoare, 17 Aprilie n., d. Octavian Goga își va continua turneul în cercul electoral al Chișineului. Însoțit de numeroși fruntași ardăni, Duminecă dimineața va sosi la Socodor, de unde la 8 și 20 m. va pleca la Șiclău. În hotarul comunei Otlaca îl va aștepta o delegație a otlăcanilor. De aici va pleca la Pil, la orele 9¹/₂, și după serviciul divin își va desfășura programul.*

La orele 3 d. a. va fi în Giula-Varșand, unde de-asemenea va vorbi poporului.

Alegătorii sânt rugați să se înfățișeze cât mai mulți.

Congresul profesorilor — interzis de autoritățile noastre? »Gaz. Transilvaniei« i-se scrie din Sibiu:

»O știre mai puțin îmbucurătoare este hotărîrea ce s'a luat de vener. conzistor arhidiecezan, de a nu se admite ținerea congresului proiectat al profesorilor dela institutele și școlile noastre medii și superioare. Motivarea acestei hotărîri nu o cunosc. Se spune însă, că ținerea unui astfel de congres nu e prevăzută în organizația bisericii gr.-or. române. În privința aceasta s'au dat avizurile de lipsă inițiatorilor acestui congres«.

Nu putem să dăm crezământ acestei știri, mai ales când citim motivul ce se invocă: »Ținerea unui astfel de congres nu e prevăzută în organizația bisericii gr.-ort. române«.

Așteptăm din partea forurilor competente o categorică desmintire a acestei știri.

Nou prefect. Corespondința semioficioasă »B. T.« e informată că monarhul a numit pe fostul prim-notar al comitatului Murăș-Turda, Erődsy Sándor, prefect al aceluiasi comitat precum și al orașului Murășorhei. Numele noului prefect nu ne este necunoscut. El se făcuse cunoscut în toată țara prin atitudinea sa liberală opoziționistă ce manifestase față cu guvernul coaliționist, din care pricină a avut parte de multe prigoniri din partea fostului ministru de interne, contele Andrassy.

Din activitatea șobolanilor

Informat de un anonim din Arad de toată încrederea și temeinic curat al referințelor partidului național (va să zică un român) ziarul social-szava, în jargonul său murdar și vulgarism neîntrecut, debitează în său de azi următoarele enormități la partidului nostru:

Contele Tisza a izbutit să momenească ducătorii partidului național românesc, cu ei o învolală în vederea alegerilor. În schimbul unor favoruri materiale vor lifera bucuroși »turma alegătorilor« guvernului. Așa a făcut în vremea sa bătrânul cu șefii românilor.

Ceadintăi și totodată o eclatantă dovadă pre existența unui pact e că părintele a candidat la Ceica cu program guvernamental. Contele Tisza va răsplăti la timpul său părintelui Mangra cu scaunul episcopesc. O parte din bunătățile ce va aduce pachet revărsa și asupra părintelui protosinghel rogariu, care va fi urmașul părintelui Mangra scaunul de vicar al Orăzii.

Pactul e tănuț cu mare grijă și pentru ținerea aparențelor cinstite românilor pune contelei Tisza la Arad un contract dar la urma urmelor cei vre o patru până sute de alegători români din Arad vor vota cu contele Tisza. Contracandidatul list al părintelui Mangra, d. Dr. Aurel a și renunțat deja la candidatură, — un prea semnificativ acesta.

Spune apoi Népszava că șefii români mat aceiași procedură și în 1906, că și cu fostul deputat kossulhist al partidului sprijinit pe candidatul socialist.

Concluzia, firește, tot atât de oasă și murdară ca și pervertirile insidiale din cari rezultă. De încheiere se răcesc — așisderea ca în toate ziarele pestane ungurești de azi — unele dintr'un articol recent al nostru, articole ceput în desăvârșită conglăsuire cu

că tot ce aude, tot ce vede, tot ce-o încunjură, nu numai aici în casa popii, ci în toată lumea, nu o impresionează cu nimic.

Cu bărbatul său, vezi bine, nu se certa de loc. Cum ar fi vrut el, ca baremi așa să și mai răsbune pe ticăloșia vieții lui. Ea tăcea tăcerea peștelui, umbra greoaie prin casă, și părea foarte mulțumită.

Vecinele, vecinii, neamurile își pierdură, deodată cu bărbatul, ori ce nădejde de îndreptare.

- Asta-i ciurma satului.
- Asta-i rușinea neamurilor.
- Asta-i blăstămii lui Dumnezeu.
- Asta-i mama pădurii în tâlpi.

Vironica nu auzia, nu vedea, din tot ce i sufla vr'unul în ureche, ori li puneau supt ochi. De când li muriseră părinții funinginea aceea nevăzută, care i murdărea hainele ei, se așeza în strat tot mai gros și pe pereții casei, așa că de departe părea c'a fost pusă la fum, casa cea de piatră a harnicilor bătrâni.

Bărbatul, rudeniile, vecinele într'o zi aflare un lucru de necrezut. Vironica, nevasta cea lălaie, era grea mare.

— »Asta a mai trebuit! Zise desnădăjduit bărbatul.

— Să ne ferească Dumnezeu de vr'o arătare, ziceau femeile cu groază.

— Asta-i pedeapsa ce ne o trimite Dumnezeu pentru păcatele noastre, ziceau neamurile.

Și în starea aceasta, Vironica își ducea viața de mai înainte. Se purta tot atât de încet ca și mai înainte. Își nutrea paserile și porcii cu aceeași plăcere. O babă bătrână, văzând-o, li spuse, că ar fi bine să înceapă a da câte ceva de milă săracilor.

Vironica, întâia oară înviorată, trezită ca dintr'un vis lenes, viața ei, se apucă cu tot sufletul de practizarea milei. Nu era un sărac, care să plece dela casa ei nemângăiat. Incepu chiar să facă de trei ori pe zi mămăligă, numai să aibă de unde să deie săracilor.

Timpul nașterii se apropia, dar bărbatul nu cuteza să-i vorbească niciodată despre asta: îi era scârbă. Asemenea și rudele. Numai vecinele miloase începură să-i dea sfaturi, pe cari, minune, Vironica le pricepea îndată și le asculta. Incepură s'o îmbărbăteze, dar nu aveau de ce, pentrucă Vironica nu se temea, de ce avea să fie, nici cătu-i negru supt unghie.

În sfârșit într'o seară Vironica începu să geamă, dar numai la celea dintâi dureri ce-o junghiară. Îndată veni o vecină bătrână și privi cu groază la Vironica, femeia cea lălaiaie ridea. Dar nu mai ridea proteste ca înainte. Zimbetul ei era pin de o lumină deosebită care-i îndulcea parcă toată fața ei bărbătească, îi încălzea ochii și îi umplea de lacrimi.

— »Doamne Vironico, di ce zimbești, di ce rizi« întrebă femeia îngrozită?

— Vine, răspunse Vironica cu aceeași lumină în ochi.

— Cine vine?

— Vine copilul. Vine feciorul! răspunse bolnava, împurpurându-și obrazii mari.

— De unde știi tu că-i fecior? făcu baba nedumerită, căci, ori cât a moșit, încă n'a văzut o femeie bucurându-se la apropierea ceasului de groază.

— »Știu, zise șoptind Vironica. Eu li și cunosc. Ai să vezi numai ce fecior drăguț va fi!«. N'a mai vorbit apoi, dar o singură strâmbă-

tură a feții n'a văzut bătrâna, un singur lucru n'a mai auzit. Vironica, luminată la față când un fuor din razele soarelui i-ar că obrazii, sta în pat, cu ochii închiși, numai când în când îi deschidea, și priveau nesuferiți.

»E băiat, e fecior«, țipă deodată bătrâna când pe cel nou venit în cărpe.

Într'o mișcare de fulger Vironica sări și și înbrățișă feciorul, sărutând cărpele moașa li și învălîse.

— Culcă te — stai în pat, pentru Dumnezeu. Ce faci tu?« strigă moașa.

Cu mare greutate putu bărbatul, care tunci în casă, s'o așeze în pat. Dar n'avea lipsă de pat. Dimineața se sculă, n'a mai putut o convinge să se culce.

Bărbatul, rudeniile cari veniseră, se cu toții de marea schimbare ce o vedea acestei femei. Avea aceeași față mare, lași palidă, dar totuși aproape n'al mai fi cunoscut. Era așezată în toate trăsăturile obrazii dulceață și liniște senină, încât nime n'avea zis că i urită Vironica. Glasul ei se sculă printr'o minune, și era plin de mîlădrie. Iar în ochii ei se trezi deodată o înțelegere adurmită, cu toate bucuriile și grijile ei privea la leagănul unde dormea copilul cu frumos și mare, purpura de sânge și obrazii, ochii ei erau scâlțați în lacrimi.

N'a trecut o săptămână, și nime n'avea cunoscut ograda și casa Vironicai. Străbătură curățenie. Și de câte ori isprăvia ceva în casă la leagăn, își privea mult copilul. În aer, ca să nu-l deștepte, și eșia la Vorbia puțin și acum, dar vorba li era

...le de dăunăzi ale conferinței naționale dela Sibiu.

Nu știm ce să admirăm mai mult, persivitatea fără păreche a informatorului ori mizimul cu care se etalează atâta minciună unui public livid și setos de senzații urâte. Nu credeam să existe român de omenie care să se oprească nedumerit în fața articolei din *Népszava*. Ținuta noastră românească demnă și neclintită e intipărită atât de invederat în fiecare rând ce scriem, în- cât ni este spre mare silă sufletească a răspunde ăstorfel de calomnii ridicole. Ce privește pe fruntașii români din Arad între iei par. *Mangra* s'a căscat o prăpastie atât de largă, încât cine știe dacă va mai putea să v'odată pentru sine părintele *Mangra* puncte de reîntoarce pe marginea cinstei naționale. O știe asta orice om de bună credință, iar insinuațiile oamenilor de rea-credință — nu ne ating: ele vin prea de

Cât pentru *Népszava* luăm act de mărisirea ce ne face și trecem înainte cu li-ștea omului care știa dinainte sentimen-tele urâte de care poate să fie capabil un om care a improșcat întotdeauna cu noroi omura pe care ar trebui s'o poarte curată.

Lupta în cercul Radnei.

— Di Vasile Goldiș în Troaș. —

La Temeșești.

Duminecă trecută d. Vasile Goldiș a petrecut între alegătorii din Troaș. Sosind la Soborșin cu trenul de dimineața d. Goldiș a fost întâmpinat la gară de învățătorul *Sinesie Popovici* din Troaș. În societatea acestuia și a tânărului *Oru* din Vărădia d. Goldiș a plecat mai întâiu la Temeșești, unde a intrat în biserică și a ascultat sfânta liturghie.

...ezată. N'a trecut o lună, și nime nu-și mai aducea aminte cum a fost *Vironica* înainte de a avea copilul.

Părea că și lăpădase toată ființa ei de mai înainte și se născu a doua oară.

Bărbatul, rudeniile, vecinii, popa din sat clăiti-bătrânii bucuroși din cap, se minunau, și binecuvântau copilul.

(Rev. pol. și literară.) I. Agârbiceanu.

Sara.

Pe creste 'n tremurări de umbre
Amurgul bate din aripă,
Ca o iubire răsfățată
In fericirea ei de o clipă.

Trec lebedele visătoare
Pe luciul limpezilor unde,
Și-o presură ce-și cată somnul
Supt coama salciei s'ascunde.

Plutesc în zare nori de o clipă
Și brâu de rază i încunună,
Brădețu 'n cântece adoarme
Supt palidul polen de lună.

Copilăria-mi zugrăvește
Icoanele i încântătoare
Și mă învălue 'n tristețea
Trudita vieții frământare.

La Troaș.

Din Temeșești candidatul d. Goldiș a plecat la Troaș, unde a fost așteptat cu mult dor de bravii alegători români din acea frumoasă comună. După prânzul luat la masa ospitalieră a dlui învățător *Sinesie Popovici* d. Goldiș la ora 1 d. a. și-a rostit vorbirea de program. La adunare s'a prezentat întreg poporul din Troaș în frunte cu preotul *Pompiliu Costea* și învățătorul *Sinesie Popovici* și în decursul vorbirei însuflețitoare a dlui Goldiș alegătorii au manifestat neclintită alipire și iubire pentru candidatul lor român și cu toții au luat angajamentul sănt, că nu vor ținea cu străinul, ci vor vota pentru candidatul român, pentru d. Goldiș.

După ce d. Goldiș și-a rostit vorbirea de program a înaintat spre dânsul din mulțimea poporului tânărul plugar *Alexandru Hord* și într'o vorbire frumoasă l-a asigurat pe candidat de iubirea și alipirea poporului și i a poftit viață și tărie, să poată lupta și de aci înainte pentru desrobirea poporului românesc din lanțurile robiei, în care suferă de atâta amar de vreme. Adânc emoționat de cuvintele simple, dar calde și sincere ale tânărului român, d. Goldiș a sărutat în frunte pe grăitorul poporului. Întreg poporul a izbucnit la scena aceasta în vijelioase ovațiuni la adresa lui bitulului candidat.

Jandarmii.

După terminarea adunării d. Goldiș a plecat îndărăt spre Temeșești, unde a sosit la orele 3 d. a. Aici îl aștepta întreg poporul în frunte cu harnicul preot *Solomon Glurcoane*. Sosind însă în urma dlui Goldiș și jandarmii dela Troaș și după ce la Temeșești nu se anunțase adunare, hoțarul din Soborșin a provocat poporul să se împușcă amenințându-l pe cazul de afară cu sulitele jandarmilor.

D. Goldiș a promis poporului din Temeșești că se va prezenta în comuna lor Joiertă 8-21 Aprilie spre a-și ținea vorbirea de program și la rugămintele sale apoi poporul s'a împrăștiat. Astfel s'a încunjurat brutalitatea jandarmilor, cari au stat însă în comună tot timpul, cât d. Goldiș a petrecut la familia dlui preot *Solomon Glurcoane*.

*Imi înmormântă fruntea 'n neguri
Gândiri întruchipate 'n jale...*

*Mai curmă-te, trudite sbucium,
M'omoară lacrimile tale!*

Sonnet.

*M'alintă noaptea 'n bazme fermecate,
In geamuri sună picurii de ploaie,
Supt vântul greu sălcâmi se îndoale,
Prin horn s'aud vuri neîncetate.*

*Tot alte lumi și drumuri neumblate
Mi-arată trista gândului vâpale
Și-un palid chip cu pletele bălaie
Mi-apare 'n tainica singurătate.*

*Cu drogi vedenii somnul mă cuprinde
Și-atâtea doruri tainice mă cheamă
Și umbre dulci din vremuri legendare.*

*Și-un dor de ducă 'n pept mi se aprinde
Și tot gândind la jalnica mea mamă
Adorm cu gându 'n vremuri viitoare.*

A. Cotruș.

Judele G. Leric.

Observ, că pentru întimpinarea dlui Goldiș sosise dimineața la Soborșin și judele comunal din Troaș, bravul român *Gheorghe Leric*, dar notarul prinzând de veste l-a chemat în cancelarie și l-a ținut acolo până după amiază. Numai în Temeșești a putut d. Goldiș să convină cu primarul *Leric*, care i-a zis, că nu numai birăitul, dar și viața și-o dă pentru națiunea sa românească și astfel Troașul va face mare cinste neamului nostru, căci cu judele în frunte toți alegătorii vor vota cu candidatul român.

Jandarmii umblaseră toată noaptea pela oameni ca să-i oprească a ieși întru întimpinarea dlui Goldiș și a se prezenta la vorbirea de program, dar toată teroarea lor a fost zădărnicită de statornicia și bravura românilor noștri din Troaș. Trăiască Troășenii!

Scrisori din București.

Repausul duminical. — Emigrări. — Opera română. — Anticități. — Catedra d-lui V. Pirvan.

București, 31 Martie.

Legea repausului duminical, pentru care s'a făcut de ani de zile atâta agitație, a fost votată ieri de Cameră. Repausul duminical durează de Duminecă dela orele șase dimineața până Luni la aceeași oră. În acest timp stabilimentele industriale și comerciale vor înceta de a funcționa și vor fi închise. Esecție dela această lege fac numai următoarele categorii:

1. Fabricațiunea și desfacerea produselor alimentare destinate consumației imediate.
2. Hotelurile, restaurantele, debitele de băuturi spirituoase, cafenelele, cofetăriile și ceamăniile.
3. Chioscurile de ziurne și debitele de totun ce nu desfac și alte mărfuri decât cele enumerate la art. 60 din legea monopolului alimentelor.
4. Spitalele, ospiciile, azilurile, casele de sănătate, farmaciile.
5. Stabilimentele de băi.
6. Grădinile publice, teatrele, spectacolele, muzeele și în general întreprinderile ce servesc pentru distracția publicului.
7. Desfacerea florilor naturale.
8. Întreprinderile de iluminat, de distribuție de apă, sau a forței motrice, fabricile cari lucrează cu foc continuu, transportul pe apă și pe uscat, încărcări și descărcări.
9. Industriile în cari materiile ce servesc fabricării sânt supuse stricăciunei și s'ar desprecia, în cazul când s'ar întreprinde fabricațiunea timp de 24 ore.

În toate aceste cazuri personalul stabilimentelor, împărțit în serii va avea o altă zi de repaus în cursul săptămânii.

Votarea acestei legi a produs un entuziasm de nedescris printre lucrătorii și micii funcționari industriali și comerciali. Pe la orele zece seara un mare număr dintre aceștia s'au întrunit la vechea societate a funcționarilor comerciali, de unde s'au îndreptat, cântând, spre locuința d-lui ministru Brătianu, căruia i-au transmis următoarea adresă:

»Domnule Ministru,

Astăzi, după 20 de ani de așteptare, d'voastră, împreună cu întregul cabinet, ați realizat speranțele noastre, dând noi puteri de regenerare comerțului român, votând legea repausului duminical complet.

»Noi, funcționarii comerciali vă aducem viile noastre mulțumiri, asigurându-vă că vă vom rămânea totdeauna recunoscători. Primiți, d-le ministru, stima și considerațiunea ce v-o păstrăm.

Dlul ministru Orleau l-au adresat o scrisoare în aceeași termen. Manifestația a durat până pela orele douăsprezece noaptea.

După potolirea răscoalelor din 1907 s'au votat o sumă de legi, cari erau menite a ușura soarta muncitorilor agricoli, de multe ori exploatați în chip neomenos de arândăși și proprietari. Grație acestor legi spiritele s'au liniștit. Influi-

Covasna. Fostul deputat justhist Dr. Zakariás nos, unul dintre eroii cari l-au atacat pe ministrul-șef, a început turneul electoral în județul Covasnei. Inceputul nu e promițător. În jurul Zabalai alegătorii n'au voit să-l asculte. Zabalai Sa a fost nevoit să plece din comună pentru că nu fi bătut.

Sugatog. Candidatul guvernamental e românul Mihály junior.

Huedin. Candidatul guvernamental e contele István, fost prefect, contra căruia candidatul și proprietarul Józsa Gyula, cu program socialist.

Candidații naționaliști slovaci.

St. János: Paul Blaho.
Stomfa: Ferdinand Juriga.
Yrbo: Dr. Iuliu Marcovics.
Semnicz: Milan Hodja.
Liptó Sveti Miculas: Matei Bella.
Ruzsomberek: Mih. Bajor.
Bobro: Fr. Szkicsák.
Saliás: Dr. L. Medvecky.
Zolyom: Dr. Vladimir Faynor.
Calpin: preotul sârb Ștefan Nikolics.

Situația politică.

Arad, 14 Aprilie.

Publicarea nouălor alegeri.

În baza paragrafului 56 al articolului de lege XXXVIII din 1874, contele Khuen-Héderváry, în calitate de ministru al afacerilor interne, va publica în 10 Mai, în foaia oficială, ordonanța prin care se va delimita termenul de 10 zile pentru alegerile parlamentare generale. După ce, în baza aceleiași legi, între cel din urmă termen al alegerilor și ziua de întrunire a parlamentului — trebuie să treacă un termen de cel puțin 10 zile, e învedereat că alegerile parlamentare vor avea loc în cele mai puțin zece zile din lunie. Conform legii, alegerile trebuie să se efectueze în toate circumscripțiile în decursul acestui restimp de zece zile. Publicarea singuraticelor termene de alegeri e în competența comitetelor electorale centrale din fiecare municipiu.

Un articol al conteului Khuen-Héderváry.

Ziarul *Magyar Nemzet*, care pe vremea guvernului liberal era un ziar semioficios, acum în câteva zile a intrat din nou în slujba guvernului și în numărul de azi aduce deja și o surpriză: un articol din penna conteului Khuen-Héderváry, ministrul-șef. Articolul nu vadește nici o calitate de destoinicie publicistă și se strănge de departe defectuositatea expunerilor și intenționează să cuprindă. Spune că guvernul koaliționist, cu toate că era sprijinit pe o majoritate independentă, a fost nevoit să facă o politică de principii 68-iste. Continuă apoi astfel:

Izvorul de putere străvechiu al parlamentarismului e națiunea. Trebuie să ne reimprospătăm izvorul la acest izvor, dacă voim să remediem boala de care suferă țara. Echilibrul funcțiilor parlamentare s'a zdruncinat, voința majorității nu s'a putut valida, iar minoritatea n'a deprins dreptul ei de controlă, căci de îndată ce parlamentul nu mai poate funcționa, se prăbușesc toate și majoritatea și minoritatea. Datoria națiunii la alegerile ce ne așteaptă e să redea bazei 67-iste majoritatea parlamentară și să constrângă partidul independent să revină la alvia sa veche, adică la acel nivel înălțat la care stătuseră odată un Irányi, un Helfy și un Simonyi. Dela înălțimea aceasta să propovăduiască apoi politica ideală a națiunii și să nu se coboare în luptele politice zilnice.

Contele Tisza la Körmend.

Dela Szombathely, unde va vorbi Sâmbătă, contele Tisza își va urma drumul spre Körmend, unde va sprijini, Duminecă după amiază candidatura aderentului său vechi: publicistul Kozma Andor.

Când va merge contele Khuen la Viena?

Din Izvor semioficios se anunță că sănătatea contelei Khuen e restabilită pe deplin și că deja mâine își va relua activitatea obișnuită. Contele Khuen nu va merge deci la Abbazia, cum se anunțase zilele trecute, — nu va merge, probabil și din motivul că în absența lui, contele Tisza dimpreună cu Hieronymi ar răsturna stările politice cu fundu'n sus, după cum li-e dorința.

Contele Khuen va merge săptămâna viitoare la Viena ca să-și prezinte la locul competent pozițiile referitoare la noile alegeri.

Complecierea cabinetului.

După cum se svonește în cercurile politice din Budapesta, ministru a latere va fi numit în curând baronul *Josika Samu*, iar ministru al afacerilor croate, fostul ban *Rakodczav*. Până în săptămâna viitoare se vor îndeplini și posturile vacante ale secretarilor generali dela diferitele ministere.

Din străinătate.

Răscoala din Albania. Turburările sângerose din Albania sânt pe sfârșite. Din Ü küb pornesc mereu trupe noi spre Pristina și Ferrinici, unde e tabăra generală. În Constantinopole se crede că răscoala a fost pusă la cale de către șefii albanezi cari trăiesc în Constantinopole. În ce privește însăși cauzele răscoalei, se comunică următoarele:

Albanezii din Serbia-veche, unde a izbucnit răscoala, sânt triburii cele mai sălbatice și munții cei mai sălbatici. Din 750.000 de locuitori, 500.000 sânt albanezi. Turcii au 20.000 de soldați, prea puțini față de mulțimea răsculaților și de greutatea luptei.

Acești albanezi s'au deprins a trage folos din vitejile lor și pe vremea lui Abdul Hamid făceau ce poșteau, căci le intra mereu în voie. Garda sultanului era din arnăuți de aceștia.

Ei nu plăteau dări și nu ascultau nici de administrația nici de tribunalele turcești. Neînțelegerile dintre ei le judeca statul lor național »Kuvent ul« (Kuvent e vorba noastră *cuvânt* din latinește *conventum*). În Kuvent trimitea fiecare trib un om al său de încredere.

Acest regim ultrafeudal sau mai bine mai vechi decât orice urmă de stat, nu poate trăi supt regimul egalității de drepturi și de datorii.

»Pester Lloyd« spune că nu e adevărat că Austro-Ungaria i a răsculat. Nici comitetele »Lira«, »Drita« și »Dituria« nu au vre-un amestec în răscoală.

De asemenea, n'are nici un amestec prințul Ghica ori Castriota. Nu e nici un amestec străin.

Pricina răscoalei nu e nici cearta între ceice vor să întrebuințeze alfabetul arab și cei cari îl vor pe cel latinesc.

Această ceartă nu joacă nici un rol în răscoală.

Care e pricina adevărată?

Albanezii se luptă pentru a-și păstra privilegiile și să aducă la putere pe Abdul Hamid.

E o problemă foarte grea și turcilor tineri le va trebui vreme și dibăcie spre a aduce pe albanezi la supunere față de constituție.

Râni deschise.

— Câteva observații economice. —

Foile ȳngurești au constatat aproape unanim, că rapoartele presei străine despre mizeriile Bihorului formează pecetea rușinoasă a Ungariei. Dacă ne gândim însă, că firele tainice cari conduc — fie instinctiv, fie în mod conștient poporul în una sau altă direcțiune pe câmpul larg al vieții sale, totdeauna din mâinile învățătorilor săi pornesc: atunci nici că se poate închipui un certificat mai slab pentru bătrânii învățători din Bihor, decât tocmai aceasta stare îngrozitoare a poporului, lor încredințat.

Morala și bunăstarea unui popor este oglinda cea mai fidelă a învățătorilor și conducătorilor săi:

Nu contest, că împrejurări din afară adeseori contrabalansează puternic influința învățătorilor. Aceasta influință trebuie să lase urme vădite însă între orice împrejurări.

Dar în cazul unei mizerii și a unei indolențe sufletești atât de nemărginite ca în cazul recent nici chiar urmele unei încercări de muncă serioasă în aceasta privință nu se pot descoperi.

Știți frumoasa poveste despre popa din Sărăcenti?

Un »Sărăcenti« mare e întreg Bihorul. Intocmai cum l-a zugrăvit peana măiastră a lui Slavici.

Apostoli și învățători de talia preotului Tarda trebuie să facă pentru poporul nostru. De-aceia cari prin fapte vorbesc, și prin faptele proprii cuceresc,

Am umblat prin Circvența și jur. Pe coasta munților pleșuvi am văzut petece mai mari și mai mici de grădinițe, cari toate erau îngrădite cu bucăți — uneori enorme — de stânci. Câtă muncă obositoare, câtă energie de fer și ce sfortare supraomenească a mus-hilor a recerut îndeplinirea acestui lucru! Cu atât mai vădit că și s'ul de rod a trebuit dus sus pe coastă cu brațul, cu coșarca, care cum a putut. Vântul omului a făcut rodnic solul petros, a sedus diner și puterea nimicitoare a Borei, a aceluși vânt sabbatic, care cu o suflare mătură tot pământul și toată vegetația nescutită de pe coasta acestor munți.

Ce să zicem atunci despre Bihorul nostru, care pe lângă aceste ținuturi șerpe, apare asemenea unui paradis plin de comori ascunse?

Multe de toate s'ar putea la noi face, numai voință să fie!

Înainte de toate îndatnații copii și prin copiii părinții la curățenie și trai igienic. Acestea recerinte nu sânt doar prerogative, exclusive clasei superioare, ci se pot realiza între condiții oricât de simple ale traiului omenesc.

În școală veți pune baza pentru bunăstarea poporului nostru.

Să nu pară paradox ceea ce afirm!

În primii ani de școală se face numai cât permite etatea, fizicul și priceperea copilului. Îndeosebi ocupațiile Șlôjd vor face mare serviciu. Prin aceste ocupațiuni se pregătește mai bine sufletul copilului și prin copil al părinților pentru cele ce urmează. Ele ocupă fantazia, escită pofta de lucru și — de câștig. Dela 10 până la 15 ani veți învăța ușor cu ei sădirea, oltoirea lucrarea viilor.

Statul contribuie cu materialul de lipsă, numai să fie cine să aibă nevoie de el.

Coasta munților bihoreni ascunde comori întinse! Sădiți vii în ele, umpleți-le cu pomi de rod și veți vedea!

În opul »Fatenyésztlés« edat de ministerul de culte e pus curat în cut care comitat ce soiuri de pomi sânt mai productive. La stațiunile de analiză chimică se examinează și analizează gratis orice sol trimis spre acest scop și se spune din ce materii e compus, cum trebuie gunoit și pentru ce fel de plante e mai acomodat.

Asemenea stațiuni de analiză chimică se află la Budapesta, Cluj, Debrețin, Cașovia, Magyar-óvár, Keszthely, Pojon și Fiume. Dela ministerul de agricultură, la rugări bine motivate, se pot căpăta mlădițele de altoire. Statul are școli de pomărit în Budapesta, Ciacova, Făgăraș, Sibiușel. Ministerul de agricultură pune la cale, pentru preoții și învățătorii din ținuturile unde se cultivă pomăritul, anual două cursuri de pomărit. Amândouă se țin în Aprilie. Reflectanții primesc cheltuieli de călătorie și pentru întreținere.

Venitul ce-l aduc poamele atât în stare crudă cât și uscate, ori ca pigmez, ca vin e enorm. Se poate face și oțet de poame. Tot atâtea produse, cari poporul singur le poate produce, numai să aibă învățatori harnici, cari să-l înțieze în toate.

Grădinăritul se rentează pretutindenea. Fie la șes, fie la munte.

Fânajele naturale îndeamnă par'că la creșterea vitelor. Cultura fânajelor artificiale încă se poate face în Bihor. Dar poporul trebuie învățat la prășirea și creșterea rațională a vitelor. Și trebuie crescut ca să priceapă și lăptăritul perfect. Ca șunile noastre ar putea rivaliza cu ale străinătății. Trebuie să pricepi însă, să ști cum să lucri. Cunoștințele necesare în această privință și le poate un econom câștiga la Sărvăr, în școala agricolă de specialitate (gazdasági szakiskola) în decurs de 4 luni. La Gödöllő și la Munkács (tejgazdasági munkások képző iskola) se primesc și se instruiască gratis băieți trecuți de 16 ani. În Szécsény se primesc — tot gratis — fetițe, cari au împlinit 15 ani. Rugările se adresează la direcția acestor școli.

Băieții dlor învățatori și preoți, cari se dedică pentru viața economică ar putea asemenea cerceta aceste cursuri. Și multe domnișoare de preot ori învățatori și-ar asigura bunăstarea viitoare a familiei, prin participarea la aceste cursuri. Poporul însă ar dobândi comori prin ele, căci prin oameni astfel pregătiți s'ar putea apoi forma societățile de lăptărit — și s'ar și renta atunci. Indrumările necesare pentru formarea de atari societăți se primesc dela „országos tejgazdasági felügyelőség”, (Budapest, földmívelési minisztérium).

Cultura gălțelor formează un puternic izvor de venit pentru economia casnică.

Hoarele se pot vinde vii, tălate și penele găștelor cântăresc bani grei, ne mai vorbind de ouă.

Adunarea plantelor veninoase — videcătoare aduce 50—100 coroane la an fără nici o ostenală deosebită. Profesionistul câștigă cu ele 4—500 coroane la an. La tot cazul nici aceasta nu o pot face oameni neorientați. Trebuie știut când și cum să se adune aceste plante și cum să se îngrijască.

Unde mai e apoi: albinăritul, vermi de mătasa?

Ear dacă vr'un învățator ori învățătoare iar ști arăta poporului cum să profite și din gășirea, din prelucrarea specială al unui ori altui produs de al său — care ținut nu dispune de oarecare specialitate? — s'ar face pomană atât aici, cât și pe lumea cealaltă:

Poporul trebuie însă dedat ca asemenea lucruri să le facă fără greș.

Să le deie înfățișare cu gust, căci azi forma frumoasă dominează și cucerește toate. Asemenea lucruri ar fi: poame uscate; pigmez în sticle ori borcane frumusele. Vr'un mod deosebit de conservare a poamelor ori a legumelor pentru iarnă, etc. etc. Prin vâl, în locuri mai scutite de vânt, se poate cultiva hemelul (comlăul) care la un lanț de pământ aduce minimum 400—500 coroane venit curat.

Doamnelor române! Când luați parte la vr'un bal costisitor, mai slăbiți din lăcșul exagerat și din suma economisită creșteți anual 1—2 băieți ori fete. Sânt societăți de ale sta ului, cari primesc fetițe — cu sume foarte reduse — și în atelierile lor le îndrumă în meșteșugul țesutului. Așa știu că după ce au absolvat, la dorință, se aplică apoi ca lucrătoare plăcite. Reîntorcându-se acasă, dela aceste fete vor învăța și altele. Iar țesăturile românești, brodate așa cum numai românele știu, pot să ocupe loc de cinste pe piața Europei.

Doamnele și domnii deputați, zăriștii noștri din țară, corespondenții din străinătate, artiștele române de prin țeri streine ar putea face mult, ar putea face tot în această privință.

Sânt institute de bucătărie pentru clasele mijlocii și mai simple. Și acolo s'a putea așeza anual 1—2 fetițe. Aceste fete vor răspândi pe acasă cunoștințele lor. Cât de căutate, cât de bine sânt plătite bucătărele și servitoarele mai bune azi o știm cu toții. Românele noastre au dar deosebit pentru toate de-ale casei, numai răvna trebuie deșteptată în ele și să li-se dea prilej ca să și poată arăta produsul muncii lor.

Doamnelor române! Puteți face mult pentru poporul nostru! Domnii preoți și învățatori în primul loc. Dar trebuie să urmeze exemplul popel din Sărăceni, iar nu așa, cum am auzit dela un domn mai dăunăzi. D sa afirma, că »poporul din Bihor e prost și trândav. N'ai ce-i face, nu-l poți scoate din trândăvia lui! Un învățator bihorean a făcut de exemplu 800 coroane la an pe poamele din grădina sa, dar crezi, că l-a urmat barem unul din sat, să facă asemenea!«

Să mă ierți d-le eu sânt de convingerea, că acel domn învățator nici n'a făcut încercare să atragă și pe alții după exemplul său — căci li era teamă de concurență!

O grădină, care aduce așa venit nu se face într'un an, doi. Iar dacă învățatorul respectiv în decursul anilor, cât a muncit cu grădina sa, se folosea și de conlucrarea școlarii săi, înțindui în toate, crede-mă că dintre ei și prin ei tot s'ar fi aflat barem unul, care să-l urmeze. Nu l-a urmat însă, pentru că daci unul nu știa cum și ce are să facă!

Deșteptarea și creșterea unui popor nu se face în doi trei ani. Ea se face cu încetul și rând pe rând din treaptă în treaptă. Bihorul însă e vechi, și tagma învățătoarească încă nu e nouă! Învățătoři din Bihor!

Ce-ați lucrat voi decenii de-a rândul, de poporul vostru și azi se află în asemenea stare vrednică de p'ins?

O zicală de sculptor susține, cumcă statuia artistică se află de-a gata în fiecare bucată de marmoră, numai scobită trebuie.

Necioplit, murdar e și acest biet popor întocmai ca marmora amestecată cu țărina impetrită a muntelui. Atinge-te însă cu mâni artistice de ea și vei vedea cum îți lasă, cum îți învie, așa zicând, supt degete opera delicioasă din aceasta materie brută. Dar trebuie să fii artist din mila lui Dumnezeu. Să nu fi de gând speculativ ori egoism condus, căci numai fiacără însuflețirii curate dă siguranță mâinei ce lucră; dă claritate ochiului ce potrivește și geniu minții, ce toate le poartă!

Învățători tineri din Bihor! Îndreptați greșelile înaintașilor voștri. Soarta unui popor este încredințată nouă!

Scoateți la iveală opera artistică, ce zace în marmora moartă! Lucru greu, dar, demn de ambiția unui artist e acesta. Și artiști, din mila lui Dumnezeu, ai neamului nostru sânteti doar cu toții!

Milo Rodenco.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 14 Aprilie n. 1910.

— D. Dimitrie Sturza, fost prezident ai consiliului de miniștri și secretar general al Academiei române, va grăbi în oarcerea sa în țară spre a lua parte la adunarea generală a membrilor Academiei.

La această adunare d. Sturza va dărui Academiei române bogata bibliotecă, precum și colecțiile și documentele istorice și a arhivelor particulare. — »Seara«.

— Pentru loteria »Reuniunii femeilor române din Arad« au mai sosit următoarele lucruri de mână:

Dșoara Vloara Poruși, Pustacsány, Acusătură pe etamină.

Dna Elisabeta Dr. Popescu, Făget, Acusătură cu motive românești.

Domnișoara Maria Popescu, Făget, Acusătură cu motive românești, gineale din Toplița-română.

— **Pedeapsă cu vergi în Anglia.** Dora vine știrea că un băiat cu numele furind cărbuni de 40 de cenți a fost condus șase vergi de mesteacăn și șapte ani în corecțiune. Sentința aceasta a făcut mare în populație și toată lumea cere ca sentința să revocată.

— **Asasinarea unui proprietar** tr'un suburbii al Varșoviei stăpânind locuințe urcând pe chiriși, câteva zile înainte de asta, patru dintre ei l-au săltat și l-au aruncat în locuința unuia. Proprietarul bănuind nimic a intrat fără vorbă iar chirișii avându-l în palmă l-au lovit prin câteva lovituri de cuțit. Trei din ei au fost arestați, al patrulea a scăpat în fuga.

— **Medic român.** La Carani (Povefalva), com. Timișului, la 10 Aprilie a fost ales medic cercual (cu reședință în Carani) d. Dr. Ioan Blidaru, absolvent al facultății de medicină din Budapesta.

— **Advocat român în Hususău.** Prin matorul aviz: Am onoare a vă aduce la tință, că mi-am deschis cancelaria advocatului Hususău (Hoszuaszó), (com. Târnava-mică), 1910. Dr. Ioan Bian, avocat.

— **Mișcarea feminină în Rusia.** Ministrul de culte și instrucțiune publică Rusiei a prezentat Dumei un proiect de lege în sensul cărui toate femeile care au făcut vre-o școală superioară din străinătate sânt îndreptățite să se înscrie la examenul de doctorat. Întrând în vigoare, în Rusia vor avea meile dreptul la carierele științifice mai ca și bărbații.

— **Naufragiu în canalul Mănecli.** O gramă din Ostenda vestește despre un naufragiu întâmplat în canalul Mănecli și că au murit 9 victime omenești. Vaporul englez »Sla«, s'a ciocnit pe timp de ceață, cu un vas confundându-l.

Pe vaporul confundat se aflau 9 persoane, una nu a fost salvată. Inecații sânt cu toții în Ostenda, sânt oameni însurați și lasă la casă 34 copii.

— **Romanul unui romanțier.** Marș dezbătut înaintea tribunalului din Charlottenburg și un proces de calomnie care a făcut cea mai mare senzație în Germania întregă.

Celebrul autor de cărți pentru tinerime May, s'a plâns la tribunal în contra scriitorului Lebius, care într'o scrisoare adresată unei reviste spune că May a suferit mai multe ostenități de muncă silnică și că May, de și nu a trecut odată peste granița germană, a scris mai mult de călătorie. Acuzatul a fost însă scutit după ce a dovedit că acest romanțier, azi cunoscut, pe la anul 1864 a fost osândit pentru la 4 ani pușcărie, la 1869 din nou la 12 ani, și că după ce a eșit din pușcărie s'a înscris cu un fost coleg de școală, dezerter armată, și împreună au alcătuit în muntenia o bandă de hoți, jăfuind oamenii cari în apropierea pădurilor.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și R.**

se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și conștinț

2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane. Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmeții separate, în oricare parte a țării. În provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la

Acuzatul a dovedit în același timp că May, fără să fi părșit măcar pe o clipă Germania, a publicat nenumărate scrieri de călătorie, plagiind manual-le de geografie.

Acuzatorul May a fost nevoit să recunoască cele afirmate de Leblus.

— **Electorale.** Primim zi de zi nenumărate poezii electorale, mai mult sau mai puțin reușite. Azi am primit din Căpâlna următoarele versuri dela Gheorghe Damian, econom:

«Frunză verde de săcară
A sunat o veste 'n țară
A sunat o veste bună,
Că dieta iar se adună.
Hai să fim toți de-o gândire
De-o inimă și-o iubire
Și s'alegem deputați
Tot români adevărați.
Eu și-s frate, tu-mi ești frate
Hai să fim de-o libertate,
Și să zicem să trăiască
Națiunea românească.
Frunză verde rozmarin,
Nu ne trebuie străin
Ci ne trăbă deputat
Un rumîn adevărat.
Hai să dăm mină cu mină,
Toți cu-o inimă română.»

— **Cometa Halley și sfârșitul lumii.**

Povestea cu cometa Halley care va aduce sfârșitul lumii, a început să se lățească și între populația slavă din sudul Austriei și fiindcă mulți dintre oameni de frică începuseră să-și vândă stăricica și s'o prăpădească, ministrul de interne al Austriei a fost nevoit să dea ordin ca preoții de pe amvon și învățătorii în școală să spuie poporului și să l lumineze că toată scornitura cu steaua cu coadă nu va aduce nici o prilej de jude.

— **Scandal între civili și militari la Gașta.** Ziarele din România scriu: Marți seara s'a petrecut în partea din vale a orașului, anume Badalan, un enorm scandal civilo militar, care ar putea lua proporții foarte mari.

Un sergent din marină, anume Cârjă, ducându-se la o serată familiară în Badalan a fost insultat de câțiva civili.

Imediat dânsul a plecat la arsenal, a luat 6 soldați, cu armele și împreună cu un alt sergent s'au dus să caute pe unul din tinerii care îl insultase pe Cârjă.

Negăsindu-l la serată, au intrat în cărciuma lui Gheorghe Badin, i-au devastat prăvălia și l-au amenințat soția, care se afla lehuș de 3 zile spunând că la acest cărciumar ar fi ascuns un mare scandalagiu.

Printre consumatorii din acea prăvălie se afla și Tanase Vasile.

Acesta văzând barbaria soldaților le-a atras atenția că nu e frumos cea ce fac.

Cel 6 soldați și sergentul s'au dus din nou foarte furioși la cazarmă și au luat încă 30 soldați și pe sergentul T. Cojocaru, și întorcându-se la cărciumă au bătut grav pe Tanase Vasile, și pe cărciumar căruia aplicându-i o lovitură cu patul puștei peste gură i-au rupt toți dinții.

Sergentul Eni Ion, venind să aplaneze conflictul a fost luat între puști de marinari și cum acesta a refuzat să se predea a fost împuns cu baionetele în spate și i-au rupt hainele de pe el.

Răniții au fost duși la spital unde au fost pansați, iar militarii au dispărut.

Autoritățile civile și militare au început o anchetă amănunțită.

— **Încercări de corumpere.** A făcut mare senzație descoperirea unei încercări de corupție în afacerea legării Mării negre de cea baltică printr'un canal. Anume societatea care luase asupra-și canalizarea a dat

oamenilor dela marină și specialiștilor chemați, fabuloasa sumă de 15 milioane de ruble, ca să-și pronunțe verdictul în favoarea lor. De urma acestei afaceri scandaloase s'a dat însă grabnic și toată lumea așteaptă consternată să vadă cine-s cei implicați într'însa.

— **O aventură a primului ministru francez.** Din Saint-Etienne vine știrea că primul ministru Briand, mergînd să facă inspecție în cercurile electorale din ținutul acesta, pe cînd petrecea în camera ce avea la otel, era să fie omorît un graveur cu numele Duplanil. Asupra criminalului s'au găsit două revolve și un pumnal. Interogaj asupra faptului a mărturisit că voise să omoare pe primul ministru. S'a plîns totodată că e victima spirituiștilor. După semnele suspecte și răspunsurile încalcite ce le da, se crede că nenorocitul ar fi nebun.

— **O prelegere a principesei Metternich.** Din Viena vine știrea că principesa Metternich va ține în curînd în palatul său o prelegere, în folosul polyclinicei locale. Prelegerea poartă titlul »Reminice țe din viața mea«. Din prilejul acest s'au liberat numai o sută de bilete de participare, dar fiecare costă una sută lei.

— **»Munca«.** Ni-se scrie: Numărul de Paști al revistei pentru meserii și economii »Munca«, care va cuprinde pe 24 pagini articole va iate și instructive cu ilustrațiuni interesante, se trimite în mod gratuit tuturor acelor, cari ni-l vor cere până la 27 Aprilie st. n. a. c. Szászsebes 13 Aprilie 1910. Redacția rev. »Munca«.

— **»Crișana«** Institutul de credit și economii în Brad, a binevoit a da ajutor 100 cor. din venitul ei școlii profesionale din Tălagiu. Pentru acest dar marinimos comuna bisericăscă din Tălagiu, vine aș exprîma și pe aceasta cale mulțămîta. Tălagiu, la 31 Martie (13 Aprilie) 1910. Cu tot respectul Pavel Hărduțiu, cand. oficiului parohial.

— **Cel dintâi congres kynologic.** În legătură cu expoziția internațională de vînătoare și câini, ce va avea loc la Viena în intervalul dela 14—17 Iunie, se va ținea și cel dintâi congres kynologic. La acest congres unic în felul său se vor desbata chestii kynologice pe baza internațională. Membrii congresului vor fi delegații centrelor kynologice din toate țările și reprezentanții societăților din țară și străinătate. Pot lua parte la congres însă toți cari doresc, anunțîndu-se comitetului și plătiind 10 coroane ca taxă de intrare.

— **Turneul cântăreței Kurtz.** Cântăreața curții r. și i. Selma Kurtz fusese angajată cîteva luni înainte de aceasta prin contract, ca să-și dea concursul pentru o scenă din Petersburg. Turneul trebuia început cîteva săptămîni înainte de asta, dar cântăreața a fost refuzată de autorități să între în Rusia, pe cuvînt că ar fi ovreică. Toată intervenția rudelor și cunoscuților la consulatul rus din Viena a fost zadarnică. Azi vine știrea că dșoarei Selma Kurtz i-s'a permis să treacă în Rusia și cântăreața a și plecat ca să-și facă angajamentul luat asupra-și.

— **Prelegeri populare în com. Solnoc-Dobâca.** Despărțămîntul Dej al »Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român« aranjează și în anul acesta prelegeri populare cu proiecțiuni de schiopticon ținute tot de d. Laurențiu Perhaiția în următoarele comune:

1. În Șomcuta (Kis-Somkut) la 17 Aprilie, în Maia (Mánya) la 2 Mai, în Sula (Szinye) la 3 Mai, în Peștes la 8 Mai, în Ciătan (Csatán) la 15 Mai, în Vad (Révkolostor) la 22 Mai, în Bogata-românească (Oláh-Bogata) la 29 Mai, în

Calna (Kálna) la 5 Iunie, în Curtuiș (Alsókörtvélyes) la 12 Iunie, în Coplean (Kapjon) la 20 Iunie, în Căpcau (Kaczkó) la 26 Iunie, în Selișca (Szelecske) la 3 Iulie, în Mănăștiur (Monostorszeg) la 10 Iulie, în Bața (Bacsal) la 17 Iulie, în Ciceu-Mihăești (Csicszó Mihályfalva), la 24 Iulie, în Reteag (Retteg) la 31 Iulie, în Uriul-de-sus (Felór) la 7 August, în Lelesti (Lábafalva) la 14 August, în Ciceu-Hășmaș (Csicsősa-gymás) la 21 August, în Ciceu-Giurgești (Cicsőgyörgyfalva) la 28 August, în Ganciu (Gáncs) la 4 Septembrie în Ciceu-Poeni (Csicsőpolyán) la 11 Septembrie, în Ambrișiu (Emberfő) la 18 Septembrie, în Sтамbul (Horgospataka) la 25 Septembrie, în Magoajea (Hollómező) la 2 Octombrie, în Benediug (Szentbenedek) la 9 Octombrie și în Sasnireș (Szésszyires) la 16 Octombrie.

Domnii preoți și învățătorii din comunele înșirate sînt rugați a da de știre poporenilor și a insista ca să se prezinte cu toții la aceste prelegeri potrivite intereselor lor morale și culturale. Dr. Ioan Chereșes, secretarul despărțămîntului.

— **Cel dintâi medic al lumii.** După toate probabilitățile cel dintâi felcer, despre care au mai rămas urme, ar fi trăit în Egipt pe timpul domniei regelui Tehser din dinastia a treia a asyrienilor. Felcerul se chema I-em Hetep, adică Sol al păcii, și a viețuit cu 4500 de ani înainte de Hristos. Din monumentele ce mulți admiratori i au ridicat se vede că se bucura de mare cinste înaintea poporului, după cît se vede aceasta și din splendidul său mormînt din piramidele dela Memphis. Aproape patru mii de ani a fost cinstit de popor ca un stînt și multe case de sănătate purtau numele lui. Pe timpul lui Ptolomeus era asemănat cu Esculap, zeul medicinei la greci, care trăise cu 300 ani înainte lui. 300 de ani după moartea felcerului I-em Hetep, a scris regele Atoft un studiu de anatomie și tot atîția ani după aceasta a trăit un chirurg vestit. Pe mormîntul acestuia, de-asemenea în Zahara, se văd basrelefuri frumoase de operații chirurgicale. După interesantele comunicate din »Papyrus Ebers« despre meșteșugul medicinei la egipteni, se vede că la aceștia deja înainte cu 6000 de ani se bucura de mare cinste.

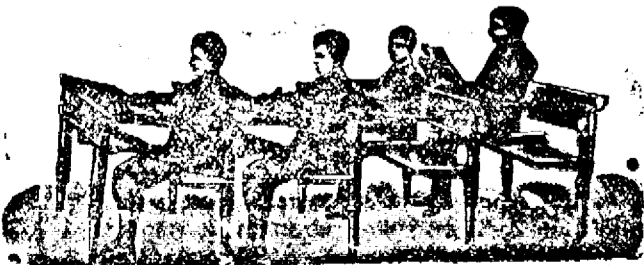
— **Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch sau Anisette, Benedictin, Charreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Rosa, Vanilie, Silvorium, Rachiul de drojii și Rom.** 10 doze în prețul de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist în Cluj-Kolozsvár.

— **O femeie cruțătoare** dacă extratipul erde cele și rum le cumpără dela mine, cruță 100—200% din bani. Se poate căpăta compoziție de rum fin, ezențil de liqueruri: absynth, allasch, anisett, băutură amară engleză, de caisă, pere regale, cacao, ciocoladă, curacao, carthausă, lămîie, nucă, cafea, chinin, smeură, marasquină, vișină, menthă, portocală, punciu, rostopcin, silvorium, vanilie, în doze de cîte de 50 fileri, din cari se poate pregăti 1½—2 litri de liquer. La comanda de 10 sticle dau ladă gratis și expediez gratis. Esență de apă de Colonia excelentă. 1 dosă pentru pregătirea 1 litru apă de Colonia — Eau de Cologne — 1 cor. Corespondență și în limba română. Modul de întrebuițare se dă la fiecare sticlă. — Dobay Kálmán, drogerie la »Crucea roșie« în Békéscsaba, Vasut-utca.

FEIWEL LIPOT utodai

Budapest

IX. Ipar utca 4.

Bănci de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de biurouri
și fabricare dinstrumente inmnastice.

Catalog de prețuri gratuit și port franco.

300 jug. catastrale

intr-o poziție excelentă a cott. Sălagiu de vânzare cu preț foarte moderat. Adresarea la

Constantin Căciulă,
prim contabil la „Viadeasa”,
B. Hunyad.

Vin bun,

se află la subscrișul producător de vinuri, — anume:

Vin vechiu din	—	1907	cu 50 fil. litra.
Vin vechiu din	—	1908	„ 46 „ „
Vin Rizling și Roze	1908	„ 50 „ „	
Vin d'n	—	1909	„ 40 „ „
Vin Rizling și Roze	1909	„ 42 „ „	
Vin alb de masă din	1909	„ 36 „ „	
Vin Roșu d'n	—	1908	„ 52 „ „

Prețurile cele mai joasă. E vin din coastele dealului Șiria (Világos) nu de grădină, nici câmpie, ci din deal

Rog onoratul public a fi cu încredere. Butoaie dau împrumut pe timp de una lună, în caz mare de lipsă donă luni.

Vinul se vinde dela 50 litre în sus, prețurile sunt calculate după literă.

Rog onoratul public a-mi scria curat numele, comuna și gara.

Cu stimă:

Petru Benea,
proprietar de vii, Șiria (Világos).
(Arad megye).

Un practicant sau învățăcel,

se primește numai decât la Tipografia »CARMEN«, Petru P. Barișiu în Cluj, (Kolozsvár) strada Ferencz József Nr. 58. Preferiți vor fi cei cu 2—3 clase gimnaziale. Condițiuni favorabile.

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățatori precum și întreg on. public român următoarele: Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în orice vreme cu orice fel de lucru de sculptură și mă așez pentru sfintele noastre biserici creștinești de:

Iconostase (Temple) Străni, Tro-
nuri, Scaune, Chivote, Răpizi,
Uși, Cadre, etc.

în orice stil s'ar cere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra împrejurării, că chiar buna cuviință ar aduce cu sine ca bisericile noastre românești prin maeștri români să se înfrumusețeze.

Rog bunăvoința în special a onor. oficii și comitetele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosioc,

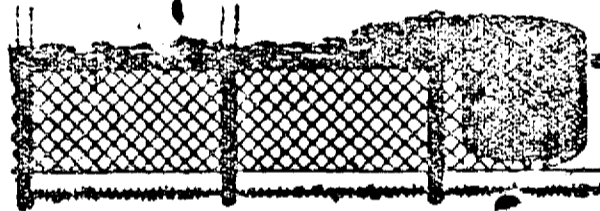
sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Klein István

Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde de oțel pentru paturi și site etc. în

Seghedin — Szeged, Kelemen-u. nr. 4.
Telefon Nr. 242. — Fond. în a. 1840.

1 m. de sîrmă pentru gard
dela 30 fileri în sus.

Fabricatele mele în privința durabilității și a execuțiunii bune concurează cu orice fabricate de acest solu. — Serviciu conștiințios. Prețurile mele sunt cele mai ieftine.

Cu prospecte și cu catalog

de prețuri servesc gratuit.

Să fim atenți la firmă!

Atelier propriu de ornamentație artistică.

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la cunoștința onorabilului public că mi-am deschis în Șiria, drumul Aradului un atelier de: **tâmplărie**: (măsar) unde efectuează orice lucrări ce se țin de brânza aceasta, totfelul de mobile, precum și orice lucrări de edificii.

Rugând sprijinul onorabilului public român, semnez

Cu stimă:

VASILE HUIU
măestru măsar,
Șiria (Világos, c. Arad).

Botinele cele mai elegante

Cele mai practice încălțăminte pentru sporturi, pantofi de vară și pentru tennis în splendidă variație de culori și execuție ireproșabilă; de asemenea **ghete americane** marca: »The Barry, The Burt & Packhardt, King și Moccasin«, încălțăminte orthopedice, Cassala-Engelhardt, le găsiți la marele magazin de specialitate a lui:

WEINBERGER JÁNOS

ARAD, Piața Andrássy 20.
pe lângă prețurile cele mai convenabile
— și serviciul cel mai prompt. —

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

BINDER LAJOS

ciasornicar și giuvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de

totfelul de ciasornice de aur și argint

precum și clasornice de metal și nickel

Articlii de argint de China.

Ochelari și zwickeri de Rathenov.

Articole optice de aur și argint.

Reparaturl solide și ieftine. Serviciu conștiințios.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

== Au sosit toate noutățile de primăvară: ==

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mal iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PÂNZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru haine.

Rog să binevoiti a privi

vitrinele mele.

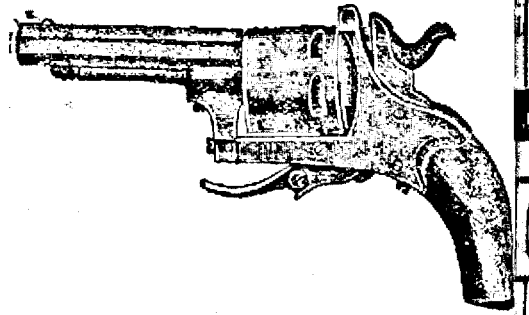
Frații Burza

Firmă românească!

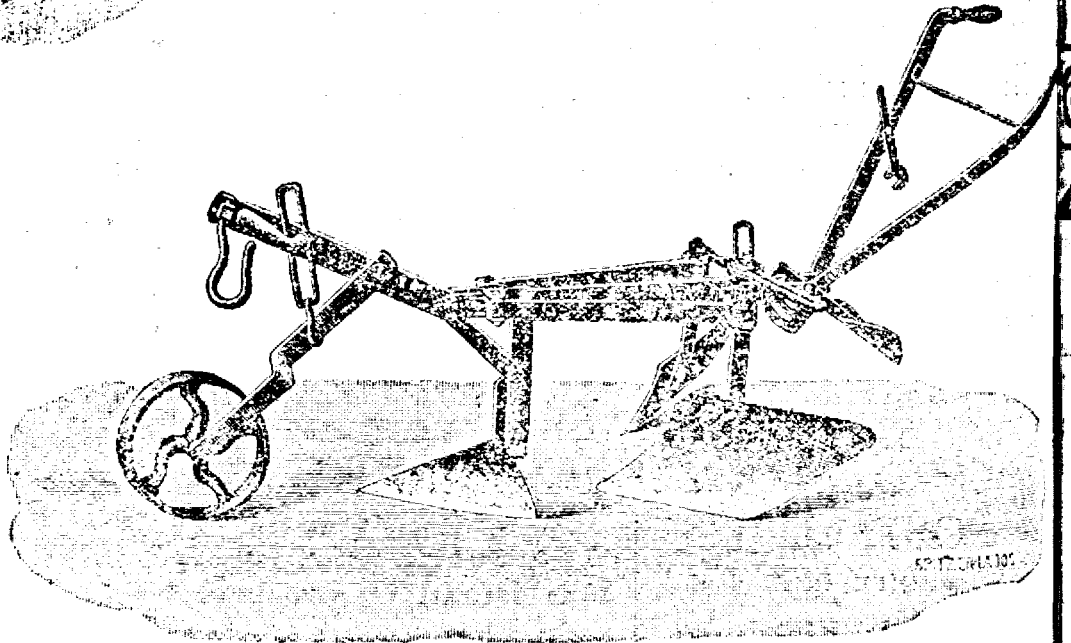
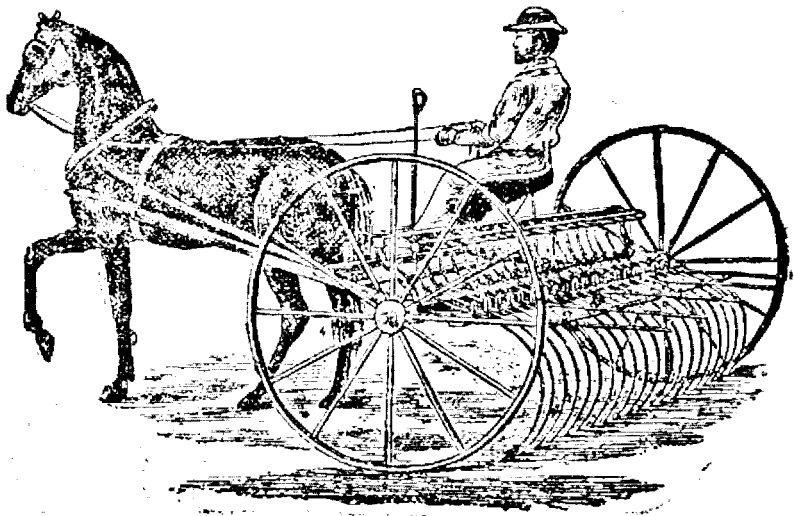
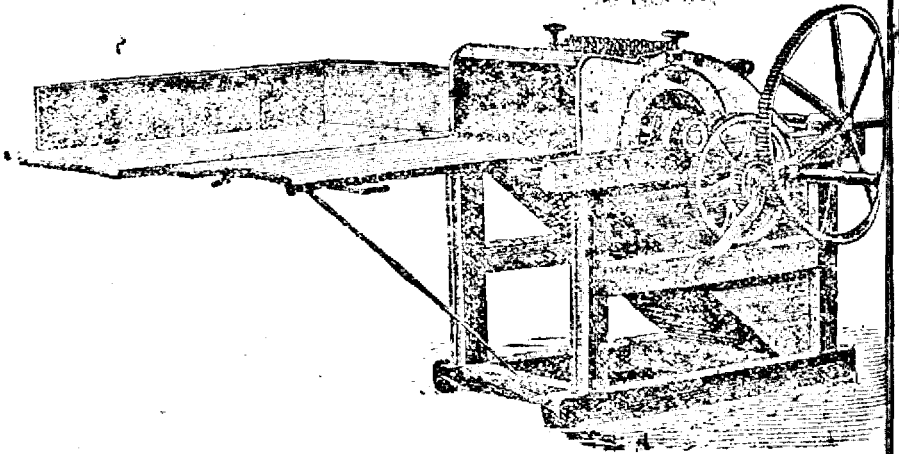
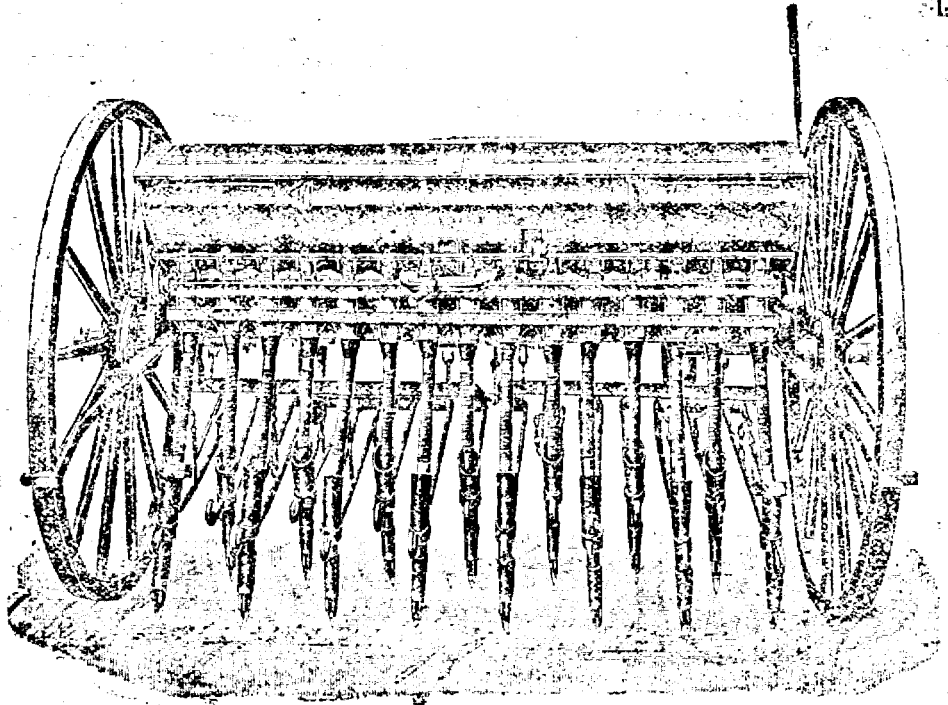
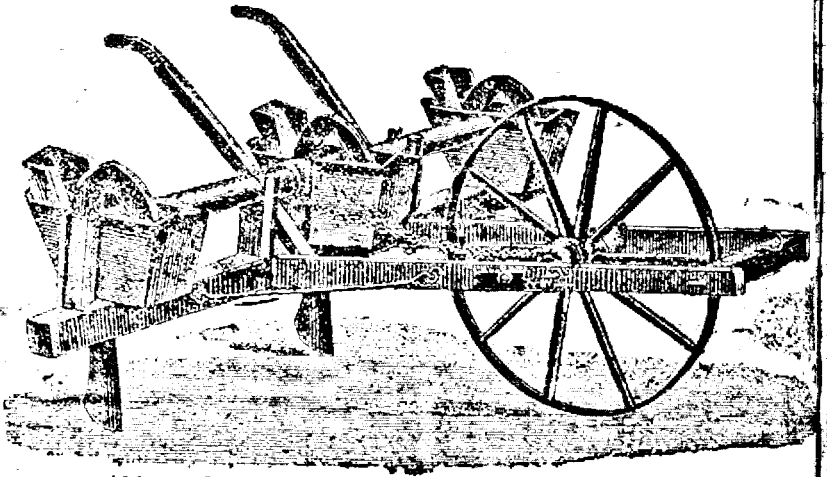
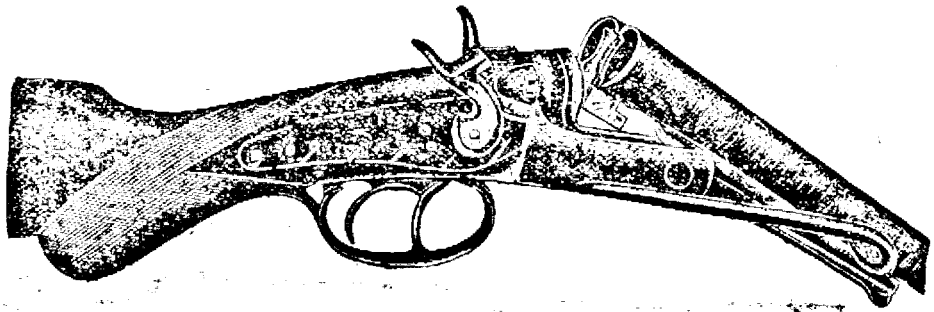
Nr. telefonului 601

Arad, Boros Béni-tér Nr. 1

Recomandă magazinul lor bogat atortat de **ferării, arme și tot-felul de mașini agricole :-:**

cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate. — Catalog trimitem gratis

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucurosi, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre

== Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ==

Na trebuie să chibzuiți nic
lumină!

Aparatul iricendiar original
„**IMPERATOR**”
Apeși butonul și arde cu
fiacără.

e indispensabil pentru
fumători și gospodărie.
Să nu se confunde cu imi-
tații proaste și fără valoare.
Folosința pentru o lună
numai doi bani.

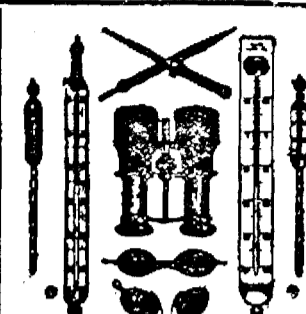
— — Prețul vânzării pe lângă garanție 3 cor. — —
In provincie trimițând 3 cor. 45 fil. se expediază franco.

Tóth József,
depozit de fabrică, — — Szeged, Könyök-u. 34.

GUIDO KOVÁTS atelier optic, meha-
nic și electrotehnic.

SIBIU—NAGYSZEBEN, Heltauergasse Nr. 27.
Recomandă depozitul bogat asortat de ochelari și zwickeri,
lornete de aur și argint, duble, nickel și plumb.

Cele mai fine lor-
nete campestre și
telescoape fran-
ceze de operă etc.
Aparate și utensilii
fotografice.
Barometru și
Termometru.
Gramofone.
Atelier pentru apa-
rate fizicale pentru
— școală etc. —

Tot-felul de cum-
pene și măsură-
toare de fluidități
ș. a. pentru vinars,
vin, must, oțet și
cumpenă pentru —
zahăr. etc. —
Mare depozit de :
instrumente chirur-
:: gicale. ::
Reparările se fac
prompt și ieftin.
Serviciu conștiințios.

Atențiune!

SINGURUL INSTITUT DE ASIGURARE
:: ARDELEAN ::

TRANSSYLVANIA

Str. Cisnădiei 5. **SIBIU.** Str. Cisnădiei 5.

Recomandă
Asigurări împotriva focului
pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobilă,
etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai ieli-
tine și în cele mai favorabile condiții, tunc și

Asigurări asupra vieții
(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr. cat.
dela așezămintele confesionale cu avantajii deose-
bite), pe cazul morții și cu termin fix, cu plătire
simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre
(copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe
spese de înmormântare, mai departe asigurări de
accidente corporale, contra infracției (furt prin
spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Prospecte în combinațiunile cele mai va-
riate se trimit și se dau gratuit, ori-ce informații în
biourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la
toate agenturile.

Persoane versate în achiziții, cari au legături
bune, se primesc în serviciul institutului în condiții
foarte favorabile.

Atențiune!

TUNNER CORNEL industrie de mar-
moră și granit.

Timișoara-Fabric, Andrassy-út Nr. 22.
Timișoara-Josefin, Hunyadi-u. Nr. 4.

Iși recomandă magazinul
asortat bogat monu-
mente, table de mar-
moră, etc. fabricație
proprie în executare de
gust frumoasă și cu prețuri moderate.
Având un magazin bogat, oferă mai
— ieftin ca orice concurență. —
Recomandă din-nă cu public cu stimă

TUNNER CORNEL, măiestru de sculptură în piatră.

Mașina de spălat
„WELTWUNDER”
este bucuria fiecărei femeie econoamă bună; albiturile, pe
lângă cea mai mare cruzare și lucru ușor copilăresc, devin albe
lucitoare. 75% economisire de timp, bani, încălzit și săpun.

Fără chlor! Fără putere!
Fără ajutor! Fără frecare! Fără învârtire!
Fără terpenină! Fără salmiac!

Prețul 49.— Cor.
Cereți îndată prospect gratuit dela:
WILHELM OBERTH,
Mediaș—Mezőgyes Nr. 8. (Transilvania).
La trimiterea luiște a cor. 40.—
mașina se expediază franco.

Márki și Barta
fabrică de mașini și turnătorie în
Timișoara-Josefin — Temesvár Józsefváros, Uri-utca nr. 10.
(In nemillocita apropiere de gară).

Pregătesc și țin în depozit:
Mașini ce umblă singure,
(Selbstwandler) succese conform
planului propriu.
Mașini agricole.
Fântâni. Pompe.
Baterii electrice. — Zidiri de mori. —
Motoare cu benzin.
Aranjamente pentru fabrică.
Transmisiuni, etc.

In atențiunea celor ce zidesc case!
— și a proprietarilor de vii! —

Fabrică de cement în Pâncota,
LENGYEL SÁNDOR és Társa.
Telefon Pankota 9.

Primește spre lucrare cu beton
beton de fier:
lesle în grajduri, bazine
pentru apă și comină, etc.
fântâne și alte canale;
fundamente și altele.

Liferează:
țevii de cement în diferite mă-
rimi, țevii de fântână, țigle
pentru acoperiș, valaie spre diferite
scopuri, vase de apă de ploaie și pentru
stropirea viței, plăci de cement,
cement de portland ș. a.

La apotecarul CORNEL N. DEMETER

în Orăștie — Szászváros (lângă bisericile evang. reform.)

se capătă următoarele preparate de mare folos:

I. Preparate medicale

„Dolicin“ Mulți bărbați, femei și copii — cari deja să simțeau în gura morții și folosind tot felul de leacuri, nu să puteau scăpa de cumplita tuse, nădușală (asthma) și tuse sacă, cetăra în fine despre admirabilul „DOLICIN“ care are efect de minune contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutăți de respirat, lungoarei și tusei secl și folosindu-l, se vindecă! La copii și la copile contra tusei măgărești are efect admirabil! Efect asupra apetitului! Întărește corpul! Flegma o topește încât mai ușor să rupe! Ferbințele și asudatul de noapte le înceată; — mărește greutatea corpului, deci contribuie mult la însănătoșare. Prețul este 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Prav contra durerii de cap. Bun și în cazuri de influență. Prețul 1 cor.

Capsic. Reuma, ischias, dureri de oase, — podagra! Știut este că morburile aceste ce dureri teribile cauzează, lăcăt pe lângă întrebunțarea diferitelor medicamente, partea cea mai mare a morboșilor cercetează și diferite băi, — și în multe cazuri și acelea-s, sau fără folos sau cu puțin. Chiar niște bolnavi cari suferau de oase, podagră, reumatism, răceli de cap, dinți și nervi, — precum și scrîntituri, ba chiar și de aceia cari suferau în morburile de acestea ca: reumă învechită, a cărei duere tot să mută când în mâni, când în picioare, când apoi în spate — și folosind diferite băi fără de nici un rezultat — ca probă au întrebunțat și „CASPICUL“, care-le aplicându-l i-au aflat de efect admirabil, — scăpându-se de groaznicile acelea de dureri! Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Puțini oameni sunt cari în tinerețele lor să nu fi avut așa numitul „morbul tinerețelor“ care neglijându-se, mai târziu se ivesc rezultate neplăcute și periculoase, precum răgușala sifilitică, durere de oase, excese și zgrăbunțe pe față și pe corp, precum și rane sifilitice. Foarte mulți cari suferau în boalele acestea, întrebunțând „KALJODSARSA-PARILUL“ i-au aflat de efect admirabil, — scăpându-se și tămăduindu-se de aceste morburile grele! Prețul sticlei este 2 cor.

Centaurin. E de minune căți oameni sufer de durere de stomac, sgârșiri, greață, puțină sau chiar nici o poftă de mâncare, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomac, greață și vomare. Știut este cumcă stomacul are cea mai mare funcțiune la susținerea sănătății și vieții — căci dacă acesta nu e în stare să nutrească pe deplin corpul — atunci pierzând din puteri — să nimicește corpul. Este dovedit că la astfel de boale „CENTAURINUL“ este de mare efect. „Centaurinul“ e introdus în fieștare familie ca leac de casă, încât la orice boală sau dureri și sgârșiri de stomac, numai decăt să întrebunțeze! Prețul este 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauză diferitelor morburii, precum palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci nu sufer de inchiderea scaunului, numai decăt comanda „LAXBONBONS“-ul, având efecte foarte plăcut de luat, fiind zaharicale dulci, pe care și copiii le iau bucurându-se. Prețul 80 fileri.

Syrup de zmeură! Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahăr rafinat, 1 pachet postal de 5 kilo: 7 coroane —

Esență contra bătăturilor (ochi de găină). Prețul 80 fileri.
Prav contra opărtitului la copii. Prețul 60 fileri.
Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 fileri.
Unsoare contra rătătelor. Cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fileri.
Ptouri pentru sculament (Tripper-kankó), 1 cor. 20 fileri.

II. Preparate cosmetice.

Cream de benzoemygdale, pentru conservarea și albirea și feței, dând totodată și fineță deosebită! Delătorează tot felul de bubife, pistenii (mitesser) de pe mâni și față, netezește și albăie. Conținut nestricăcios pentru față și mâni. Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoemygdale, excelent. Preparat din materii mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea! Prețul 1 cor.

Poudre-Veturien. Acopere foarte bine, încât nici nu se vede pe față o pudrată. Întrebunțată cu creamul de benzoemygdale, de urmările neplăcute ale vântului și soarelui! Este în culorile roză și galbenă. Prețul 1 coroană.

Veturien-Parfium. Veravioletta, cel mai fin parfum de violette crămioare și scumpe (iorgovan). Prețul 1 coroană 60 fileri.

„Ideal“, cel mai nou parfum. Prețul 2 coroane.

„Apa de gură Cremsier“. (Albă sau roșie), delătorează dinților, întărește dinții și gingiile, delătorează mirosul greu de gură. Întrebunțată cu pravul de dinți „Cremsier“ face dinții foarte albi. Prețul 80 fileri. — Pravul de dinți „Cremsier“ face dinții albi. Prețul 80 fileri. — Perii de dinți, fine. Alegere mare.

Esență de China: contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1 cor. 40 fileri. — **China tannopomada:** pentru creșterea părului. Prețul 70 fileri. — **Oleu de nucă:** extract de nucă oleică, pentru părului. 1 sticlă 80 fileri.

III. Extracte

pentru a vă face singuri tot felul de beuturi ritoare și întăritoare, cum și rum și licuere.

Cine vooeste a-și pregăti singur beuturi bune și licuere rum și licuere foarte fine: întrebunțeze aceste extracte!

Îți poți face: Rachiul de drojdie. Beutură dulce de vișine de bucate. Borovicica. Rachiul de prune. Șlivoviță. Rum fin peșteră. Apoi licuere: Allasch. De pere, cireșe. Marascuino. De cireșe.

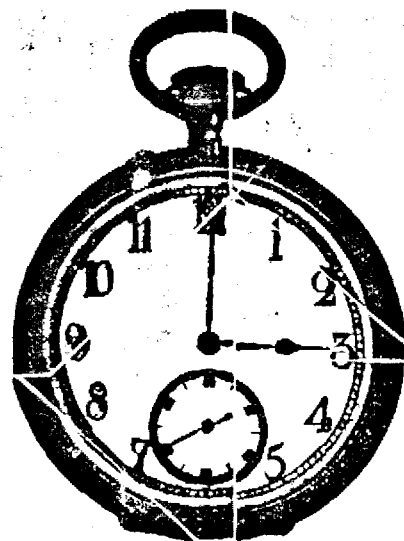
Prețul pentru a prepara 1 litră costă 40 fil. din oricare.

Pentru toate scrieți, trimițând banii înainte, ori cerând cu ramburs (plata la scoaterea dela postă), dela

Apotecarul CORNEL N. DEMETER, Orăștie - Szászváros

Cea mai mare și mai ieftină
firmă de grădinărit din țară.

200.000 bucăți de ulțoi de viie
200.000 bucăți riparia, 100.000 bucăți
pomi frumoși cu coroană, 200.000
bucăți trandafiri nobili, 100.000 buc.
arbori de lux și cireși de lux se pot
căpăta cu un preț fabulos de ieftin.
CATALOG de specii și prețuri se
trimite gratuit și porto franco, firma:
Váradvelencei műkertészeti
és rozsatelep Nagyváradon.

Cele mai bune

orologe

— cele mai solide și cele mai după modă

Juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă
zășie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează
mai bună prăvălie în aceasta privință
întreagă Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT
Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Să ne credeți

că este în interesul D-voastră,
dacă comandați — coasa „Koronagyémánt“

Cu coasa „Koronagyémánt“

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-dia-
mant, oase rele sau mol au să găsească înțre ele. Pentru trăsnicia flăcării
bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —
Comanda se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase
Koronagyémánt
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Primul atelier ardelenesc aranjat cu putere electrică pentru
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

Atelierul central al fabricii: Kolozsvár, Dézsma

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
proprii din: marmură, labrador, granit,
stenit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

